

Páli tábor, Gyomaendrőd, 2023. augusztus 3-6.

A fordításban közreműködő hallgatók: Csiszár Esztella, Hársszegi Anita, Kókai Tünde, Kósa Csilla, Kutiné Hanzi Krisztina, Makrai György, Metzger Máté, Neogrady Gabriella, Oláh Edina, Rákász Dávid, Salamon Anita, Tóth Zsuzsanna; valamint Hidas gergely oktató.

A fordítási projektet vezette, a szöveget rendezte és a jegyzeteket írta: Körtvélyesi Tibor

A páli szöveg helye a tipitaka.org adatbázisában: *Vinaya-piṭaka; Pārājika-pāli; Verañja-kaṇḍa és Pārājika-kaṇḍa.*

A páli szöveg helye sutcentral.net adatbázisában: *Theravāda-vinaya; Bhikkhu-vibhaṅga (= Mahā-vibhaṅga); Pārājika-kaṇḍa; Paṭhama-pārājika-sikkhāpada. Verañja-kaṇḍa = Verañja-bhāṇavāra* (The chapter on Verañjā)

Szudinna története¹

Abban az időben Vészálítól nem messze volt egy Kalanda nevű falu. Ott élt a kalanda törzsbéli Szudinna,² egy gazdag ember fia. Egyszer aztán Szudinna sok barátjával együtt Vészálíba ment valamilyen teendője miatt. Abban az időben a nagyszentet nagy gyülekezet vette körül, tanította nekik a dhammát. Láta ezt Szudinna, és elhatározta, ő is meghallgatja a tanítást. Oda is ment a gyülekezethez, oldalt leült, és elgondolkodott: *A nagyszent tanítását úgy értem, nem könnyű az otthon élőnek a tökéletesen tiszta és teljes jámborság aszketikus útját járni; megválok hát hajamtól és szakállamtól, megsárgult ruhát öltök és az otthonból az otthontalan vándorlétbe távozom.*³

Eközben a gyülekezet a nagyszent tanítóbeszédétől kiokosodva, felbuzdulva, fellekesülve és megörvendeztetve ülőhelyükről felkeltek, a nagyszenttől elköszöntek, és jobbkéz felől kerülve távoztak. Szudinna pedig nem sokkal azután, hogy a gyülekezet elindult, odament a nagyszenthez, köszöntötte, oldalt leült, és így szólt hozzá:

– Szentséged tanítását úgy értem, hogy *nem könnyű az otthon élőnek a tökéletesen tiszta és teljes jámborság aszketikus útját járni; megválok hát hajamtól és szakállamtól, megsárgult ruhát öltök és az otthonból az otthontalan vándorlétbe távozom.* Adj meg nekem szentséged a vándorlétet!

– De engedélyezték-e a szüleid, Szudinna, hogy az otthonból az otthontalanságba távozz?

– Nem, uram.

– Szudinna, az általjutottak nem adják meg a vándorlétet a fiúnak, ha a szülei nem engedélyezték.

– Akkor uram, előbb elérem, hogy a szüleim engedélyezzék az otthonból az otthontalanságba távozásomat.

Miután Szudinna Vészálíban elvégezte a teendőjét, visszatért Kalanda faluba, odament szüleihez, és így szólt hozzájuk:

– Anyám, apám! A nagyszent tanítását úgy értem, *nem könnyű az otthon élőnek a tökéletesen tiszta és teljes jámborság aszketikus útját járni; szeretnék hát megválni hajamtól és szakállamtól, megsárgult ruhát öltetni és az otthonból az otthontalan vándorlétbe távozni.* Engedjétek meg!

Erre a szülők így válaszoltak:

– Szudinna, egyetlen fiunk, kedves és drága vagy nekünk, boldogságban nőttél fel, mindig boldogság vett körül. Nem is tudod, mi az a boldogtalanság. Rettentő lenne az is, ha meghalnál, és nélküled maradnánk, de még rettentőbb volna, ha engednénk, hogy az otthonból az otthontalanságba távozz életedben.

¹ A férfi szerzetesekre vonatkozó szabályokat és keletkezésüket meséli el a *Vinaja Bhikkhu-vibhaṅga* című könyve. A könyv bevezetője eljut oda, hogy mivel már elég nagy a közösség, szükség van szabályokra. A legsúlyosabb vétkek (*pārādzsika*) a közösségből kizárással járnak (*aszamvāsza*). Az első ilyen szabály az, hogy tilos az emberi nővel történő szexuális közösülés. Szudinna története a precedens, ő lesz az első szerzetes, aki elkövette.

² A páli szövegben Szudinna Kalandaputta szerepel, fordításunkban csak a Szudinna nevet tartottuk meg. Később, már szerzetesként Szudinna testvér lesz a megnevezése.

³ Az idézet szó szerinti átvétel a Buddha önéletrajzi elbeszéléséből („Szaccsaka – a megvilágosodás története”; MN 36).

Másodszor és harmadszor is kérlelte szüleit, de ők nem engedték. „Nem engedik a szüleim, hogy az otthonból az otthontalanságba távozzam!” – gondolta, majd ott helyben a földre vetette magát és kijelentette:

– Inkább meghalok, ha nem mehetek el szerzetesnek!

Ezután Szudinna kihagyott egy étkezést, aztán kettőt, aztán hármat, négyet, ötöt, hatot, hetet. Szülei ekkor megismételték neki, miért nem engedik, hogy az otthontalanságba távozzon, majd ezt mondták:

– Kelj fel, Szudinna, egyél, igyál, szeretkezz – az evés, ivás, szeretkezés és a vágyak kiélvezése mellett is szerezhetsz érdemeket,⁴ érezd magad jól! Nem engedjük, hogy az otthonból az otthontalanságba távozz.

Erre Szudinna csendben maradt. Másodszor is, harmadszor is megtagadták szülei az engedélyt, Szudinna mindig csendben maradt. Akkor Szudinna barátai felkeresték Szudinnát, és háromszor is elismételték számára, miért nem engedik szülei, hogy az otthontalanságba távozzon. Buzdították háromszor is, hogy keljen fel, egyen igyon, szeretkezzen, amellet is szerezhethet érdemeket. De Szudinna továbbra is csak csendben maradt. Akkor Szudinna barátai odamentek a szüleihez és ezt mondták nekik:

– Kedves szülők! Szudinna itt a pusztai földön fekszik, és azt mondja, inkább meghal, ha nem mehet el szerzetesnek. Ha nem engeditek, hogy az otthonból az otthontalanságba távozzon, itt fog meghalni. De ha engednétek, akkor szerzetesként legalább láthatnátok őt. Ha pedig nem fogja örömeit lelni az otthonból az otthontalanságba távozásban, mi más út lenne számára, mint visszatérni ide. Engedjétek, hogy Szudinna az otthonból az otthontalanságba távozzon!

– Fiamurak, engedjük Szudinnát, távozhat az otthonból az otthontalanságba.

Akkor barátai odamentek Szudinnához, és ezt mondták neki:

– Kelj fel, kedves Szudinna, szüleid engedélyezték, hogy az otthonból az otthontalanságba távozz!

– A szüleim végre engedélyezték, hogy az otthonból az otthontalanságba távozzak! – mondta libabőrösen és izgatottan, majd kezével testét leporolva felállt.

Ezután néhány nap alatt összeszedte erejét, felkereste a nagyszentet, köszöntötte, oldalt leült, és így szólt:

– Uram, engedélyezték a szüleim, hogy az otthonból az otthontalanságba távozzak! Szentséged adja meg nekem a vándorlétet!

Megkapta Szudinna a nagyszenttől a vándorlétet és megkapta az avatást.⁵

A frissen avatott Szudinna testvér pedig ilyesféle aszketikus erényeket vett magára: erdőben él, alamizsnán él, ruháját szemétből szedi, folyamatosan vándorol; a vaddzsik egy bizonyos falujára támaszkodva éldegél.

Abban az időben a vaddzsíknál éhínség volt, nehéz volt a megélhetés, csontsoványok lettek az emberek, füveken tengődtek, nem volt könnyű gyűjtögetésből vagy támogatásból megélni.

Akkor Szudinna ezt gondolta:

– A vaddzsíknál éhínség van, Vészáliban él viszont a rokonságom, akik gazdagok, sok a pénzük, vagyonosak, sok az aranyuk, ezüstük, sok erőforrással rendelkeznek, sok megtakarított gabonájuk van. Rájuk fogok támaszkodni. Rokonaim rám tekintettel adományokat fognak adni, ezzel érdemeket szereznek, a szerzetesek is jól járnak, én pedig nem leszek hiányában alamizsnának.

Ekkor Szudinna testvér a fekvő- és ülőhelyét elsimította, vette szilkéjét és szerzetesi leplét, majd elindult Vészálba. Lassacskán el is érte Vészálit. Ott aztán a Nagyerdőben a Tornyospavilonnál töltötte idejét. Meghallották ezt rokonai:

– Úgy hírlik, Szudinna Vészálba jött! – és felajánlottak számára hatvan adagnyi tejes árpakását ételadományként.

Szudinna testvér a hatvan adagnyi tejes árpakását szétosztotta a szerzeteseknek, aztán délelőtt felöltözött, magához vette szilkéjét és szerzetesi leplét, majd elindult Kalanda faluba alamizsnáért. Egész Kalanda falut bejárta alamizsnáért, amikor apja lakóhelyéhez érkezett.

Ez időben történt, hogy Szudinna testvér rokonságának egyik szolgálonője az előző esti tejberizst éppen ki akarta dobni. Szudinna testvér ekkor megszólította őt:

– Nővérem, ha az kidobnivaló, akkor ide a szilkémbe öntsd!

A szolgálonő miközben a szilkébe öntötte a tejberizst, felismerte Szudinna kezeinek, lábainak és hangjának jellegzetes jégeit. Aztán odament Szudinna anyjához, és ezt mondta neki:

⁴ Azt jelenti, hogy gazdag világi emberként adakozhat.

⁵ Szokásos formula, amely a szerzetesi próbaidőt keletkezteti. Vándorlét: *pabbaddzsá*; avatás: *upaszampadá*.

- Asszonyom, hallottad, Szudinna úrfi hazajött!
- Óh, ha igazat szólsz, akkor felszabadítalak a szolgálatból.

Eközben Szudinna testvér azt az előző esti tejberizst egy vályogfal tövében ette. Apja épp a munkából jövet észrevette őt, odament hozzá és így szólt:

- Létezik, fiam Szudinna, hogy előző esti tejberizst eszel? Nem kellene a saját házához menned?
- Jártam a házádnál, gazda, onnan van ez az előző esti tejberizs.

Erre apja karonfogta Szudinna testvért, és ezt mondta:

- Gyere, fiam, hazamegyünk.

Így aztán Szudinna testvér az apja házába ment, ott leült a párnás ülőhelyen. Ekkor apja így szólt hozzá:

- Egyél, fiam, Szudinna.
- Nem, gazda, már megvolt a mai étkezésem.
- Akkor fogadd el, fiam, a meghívásomat a holnapi étkezésre!

Szudinna testvér – hallgatásával – elfogadta, aztán felkelt ülőhelyéről, és távozott.

Szudinna testvér anyja aztán az éjszaka elmúltával friss tehénürülékkel bekenette a földet, és két halmot készítettett – egy aranyhalmot és egy másikat. Olyan nagy halmok voltak, hogy az innen álló ember a másik oldalt álló embert nem látja; a túloldalt álló ember az innen álló embert nem látja. A halmokat szőnyegekkel letakartatta, középre ülést rakatott, függönnyel körbekeríttette, majd odahívta Szudinna egykori feleségét.

- Nos, asszony, vedd magadra az összes ékszert, amelyet akkor viseltél, amikor Szudinna fiamnak még kedves és elbájoló voltál.
- Rendben, asszonyom! – válaszolta Szudinna testvér egykori felesége.

Eközben Szudinna testvér délelőtt felöltözött, fogta szilkéjét és szerzetesi leplét, elment apja lakhelyére, és leült az előkészített ülőhelyre. Ekkor apja odament a fiához, a halmokat kitakartatta, és így szólt:

- Szudinna, fiam, ez a tiéd: az anyai vagyon és a feleséged hozománya, a másik az apai és a nagyapai vagyon.⁶ Itt a lehetőség, fiam, hogy visszatérj a silány életbe, hogy élvezd a vagyont és érdemeket szerezz. Gyere, Szudinna, térj vissza a silány életbe, élvezd a vagyont és szerezz érdemeket!

- Apám, nem vagyok rá képes, nem merészelem, én örömmel járom a jámborság útját.

Másodszor is, harmadszor is kérlelte az apja.

- Mondanék neked valamit, gazda, ha nem bálnád.

- Mondjad, fiam, Szudinna!

– Nos, gazda, készíttess jó nagy kenderzsákokat, töltesd meg az aranyakkal, szekereken vitesd ki, és a Gangesz közepén a sodrásba öntesd bele. És hogy miért? Mert így ennek a vagyonnak a következménye – a félelem, az aggodalom és a rettegés, hogy megőrizd – nem fog elérni téged.

Erre Szudinna testvér apja kikelt magából:

- Hogy beszélhet így a fiam!? – mondta, és odahívta Szudinna egykori feleségét.

- Asszony, te kedves és elbájoló vagy, talán ez a Szudinna gyerek rád hallgat.

Ekkor Szudinna egykori felesége megfogta Szudinna lábait és ezt mondta neki:

- Nemesuram, miféle apszaraszok⁷ azok, akik miatt te a jámborság útját járod?

- Nővérem, nem apaszaraszok miatt járom a jámborság útját.

– Szudinna nemesúr engem nővérenek⁸ nevezve szól hozzám! – kiáltotta egykori felesége, és ott helyben ájultan összeesett.

Akkor Szudinna testvér ezt mondta az apjának:

- Gazda, ha van felajánlandó étel, adjátok ide, ne zaklassatok engem.

- Egyél, fiam!

Ezután Szudinna szülei sajátkezüleg szolgáltak fel fiuknak kiváló ételeket. Miután jóllakott, és kezét elvette a szilkéről, anyja ismét kérlelte:

⁶ Nem világos, pontosan milyen vagyontárgyakról van szó. Egy lehetséges értelmezés, hogy az egyik halom az anyai ágról származó vagyon (*mātu mattika*), illetve Szudinna egykori feleségének hozománya (*itthi-dhana*). A másik az apai vagyon (*pettika*), amiben benne van a nagyapától öröklött rész (*pitāmaha*) is.

⁷ Szépséges égi nimfák.

⁸ Nem feleségnek szólította, hanem nővérenek (lánytestvér – *bhaginī*).

– Szudinna fiam, a családunk gazdag, sok a pénzünk, vagyonosak vagyunk, sok az aranyunk, sok erőforrással rendelkezünk, sok megtakarított gabonánk van. Itt a lehetőség, fiam, hogy visszatérj a silány életbe, hogy élvezd a vagyont és érdemeket szerezz. Gyere, Szudinna, térj vissza a silány életbe, élvezd a vagyont, és szerezz érdemeket!

– Anyám, nem vagyok rá képes, nem merészelem, én örömmel járom a jámborság útját.

Másodszor is, harmadszor is kérlelte az anyja.

– Akkor, Szudinna fiam, legalább add a magodat – nehogy a liccsavík arassák le a javainkat, mert nincs fiú utódunk!⁹

– Ezt hajlandó vagyok megtenni, anyám.

– De hol időzöl mostanában, fiam?

– A Nagyligetben, anyám.

Ezzel Szudinna testvér felkelt ülőhelyéről, és távozott.

Akkor Szudinna anyja odahívta Szudinna testvér egykori feleségét:

– No, asszony, ha majd menstruálsz, és megindul a vérzésed, értesíts róla engem.

– Rendben, asszonyom – válaszolta.

Nem sokkal később menstruálni kezdett, megjelent az első vércsepp. Szólt Szudinna testvér anyjának:

– Asszonyom, menstruálok, megindult a vérzésem.¹⁰

– Asszony, vedd hát magadra az összes ékszer, amelyet akkor viseltél, amikor Szudinna fiamnak még kedves és elbájoló voltál.

– Rendben, asszonyom! – válaszolta Szudinna testvér egykori felesége.

Ezután Szudinna anyja az asszonyt magával víve elment a Nagyligetbe Szudinna testvérhez, és a korábbi módon háromszor is kérlelte, hogy térjen haza, élvezze a vagyont. Ám Szudinna testvér mindig ugyanazt válaszolta:

– Anyám, nem vagyok rá képes, nem merészelem, én örömmel járom a jámborság útját.

– Akkor, Szudinna fiam, legalább add a magodat – nehogy a liccsavík arassák le a javainkat, mert nincs fiú utódunk!

– Ezt hajlandó vagyok megtenni, anyám – válaszolta, majd karon ragadta egykori feleségét, a Nagyliget sűrűjébe vitte, és mivel nem tiltotta még szabály, és nem is látott benne semmi nyomorúságosat, egykori feleségét háromszor is rávette a párosodás gyakorlatára. A nő ennek következtében megfogant.

A földi helyszellemek hangjukat hallatták: „A szerzetesi közösségben nincs embrió, nincs nyomorúság. Szudinna Kalandputta révén embrió keletkezett, nyomorúság keletkezett.” A földi helyszellemek hangját hallván a Négy Király istenek, a Harminchárom istenek, Jama istenei, az elégedett istenek, a teremtményeiknek örvendező istenek, a mások teremtményein uralkodó istenek és a Brahmá-csoport istenei is hallatták hangjukat: „A szerzetesi közösségben nincs embrió, nincs nyomorúság. Szudinna Kalandputta révén embrió keletkezett, nyomorúság keletkezett.” És így e hang még abban a pillanatban, abban a percben felért egészen a Brahmá-világig.

Később, miután a magzat megérett benne, Szudinna testvér egykori felesége egy fiút szült. Akkor Szudinna barátai a gyereknek a Magocska nevet adták, Szudinna testvér egykori feleségének a Magocska Anyja, Szudinna testvérnek pedig a Magocska Apja nevet. Később mindketten – anya és fia – az otthonból az otthontalanságba távoztak, és megvalósították az érdemességét.¹¹

Szudinna testvérnek aztán büntudata és lelkiismeretfurdalása lett.

– Ó jaj, káromra van nekem, ó jaj, nincs hasznomra! Rossz származott nekem ebből, nem pedig jó. Bár megláttam magamban a dhammát (és az életvezetést),¹² az otthontalanságba térve mégsem tudtam élethosszig járni a teljes és tiszta jámborság útját.

⁹ A liccsavík a vaddzsi törzsszövetség egyik törzse, fővárosuk Vészálí, történetünk helyszíne. Úgy tűnik, a fiú utód nélkül maradó család vagyona a liccsavi törzsre (valószínűleg annak elitjére) száll.

¹⁰ A szövegből úgy tűnik, mintha azt hinnék, akkor van esély fogadásra, ha menstruáció ideje alatt történik a szex. Nem tudni, a szöveg szerzetes szerzői hogy gondolták, az eredeti gondolat viszont az, hogy a nő menstruációja jelzi a termékenységét. Azaz ha már menstruál, lehet gyereke.

¹¹ Arhatok lettek. Érdekes, hogy a gyereknek Szudinna barátai adtak nevet, nem a család.

¹² Az eredeti szö szerkezet (*szvákkháté dhammé*) csak a dhammára vonatkozik, az életvezetésre (*vinaja*) nem.

A büntudat és lelkiismeretfurdalás miatt lesóványodott, rideg, rossz színű és nagyon sápadt lett, tagjain kitüremkedtek az erek, magába fordult, elméje lelassult, boldogtalan és szomorú volt, a megbánás emésztette. Akkor szerzetestársai megszólították őt:

– Szudinna testvér, te régebben ragyogtál, tobzódtál az érzékeidben, arcod és bőröd fényes volt, most meg ilyen vagy. Talán nem örömmel járod a jámborság útját?

– De igen, örömmel járom. Ám rossz dolgot követtem el: egykori feleségemmel a párosodás gyakorlatát folytatva szeretkeztem. Emiatt büntudat és lelkiismeretfurdalás emészt.

– Szudinna testvér, még jó, hogy büntudatod és lelkiismeretfurdalásod van! Mert bár megláttad magadban a dhammát (és az életvezetést), az otthontalanságba térve mégsem vagy képes élethosszig járni a teljes és tiszta jámborság útját. Testvér, a nagyszent számos formában tanította a dhammát – ezért, hogy szenvedélymentességre vezessen, ne pedig szenvedélyességre; elszakadásra, ne kötődésre; a ragaszkodástól mentességre, ne a ragaszkodásra. Ám te, testvér, a nagyszent tanítása ellenére a szenvedély, a kötődés és a ragaszkodás felé szándékozol fordulni? Testvér, a nagyszent számos formában tanította a dhammát – azért, hogy a szenvedélyek kialvására vezessen, a mámor elmúlására, a szomjúság megfegyverzésére, a sóvárgás kiirtására, a körforgás elvágására, a szomjúhozás elapasztására, szenvedélymentességre, kiküszöbölésre és ellobbanásra. Testvér, a nagyszent számos formában beszélt a vágyak elhagyásáról, a vágyérzetek pontos felismeréséről, az élvezetek iránti szomjazás megfegyverzéséről, a vágyteli gondolatok kiirtásáról, az élvezetek lázának lehiggasztásáról. Amit tettél, testvér, az nem szolgálja a nyugtalanok megnyugtatót, vagy a lenyugodottak megerősödését. Épp ellenkezőleg, az amúgyis nyugtalanok nyugtalanítására, illetve a lenyugodottak közül egyesek eltérülésére vezet.

Akkor a szerzetesek Szudinna testvért számos módon szidalmazták, majd a dolgot elmondták a nagyszentnek. A nagyszent pedig ebből az okból és ebben a témában összehívattatta a szerzetesi közösséget, hogy kérdőre vonja Szudinna testvért.

– Igaz-e Szudinna, hogy a korábbi feleségeddel a párosodás gyakorlatát folytatva szeretkeztél?

– Igaz, szentség.

Erre a nagyszent Buddha megszídta:

– Ó, te ostoba ember, nem volt az megfelelő, helyénvaló, illő, szamanához méltó, helyes és elfogadható! Hogy lehet, te ostoba ember, hogy bár megláttad magadban a dhammát (és az életvezetést), az otthontalanságba térve mégsem vagy képes élethosszig járni a teljes és tiszta jámborság útját? Hát, te ostoba ember, nem tanítottam számos formában a dhammát, nem beszéltem számos formában a vágyak elhagyásáról? Te ostoba ember, jobb szörnyű mérgű mérgeskígyó szájába tenni a nemi szerved, mint nő nemi szervébe! Te ostoba ember, jobb feketekígyó szájába tenni a nemi szerved, mint nő nemi szervébe! Te ostoba ember, jobb égő, lángoló parázsgödörbe tenni a nemi szerved, mint nő nemi szervébe! És miért? Mert előbbi esetben, te ostoba ember, halált vagy halálos gyötrelmet szenvedsz el, ám halálodkor a tested felbomlása után nem jutsz kárhozatra, rossz sorsa, romlásba, pokolra. Utóbbi esetben viszont, te ostoba ember, halálodkor a tested felbomlása után kárhozatra, rossz sorsa, romlásba, pokolra jutsz. Hamis gyakorlat, a falusiak gyakorlata, a hitvány népség gyakorlata, velejéig rossz, kimosakodandó, titkos dolog, párosodással elérhető beteljesülés – ezt érted el, ezt folytatod, és ezzel, te ostoba ember, sokféle káros gyakorlatnak az elkezdője és példája lettél.¹³ Amit tettél, te ostoba ember, az nem szolgálja

¹³ A mondat alapján az látszik, hogy nem egyszerű 'egyéjszakás' (ex)házas társi szex történt. A kerettörténet persze azt sugallja, hogy Szudinna csak egy 'spermadonor' volt, aki megbánta tettét, de pechjére ő lett az ösbűn elkövetője: ő az első szerzetes, aki megszegte – az amúgy utólagosan felállított – no szex szabályt. A történet folytatása nem ismert, és a kérdés is nyitva marad: jogilag kizárható-e Szudinna, aki számára nem volt ismert a no szex szabály, hiszen az elkövetés idején az még nem létezett (nullum crimen sine lege). Valóban, egyes kommentárok szerint Szudinna nem lehetett kizárni, mert *ādikammika* volt: első elkövető.

Még érdekesebb az, ahogy a Buddha körülírja Szudinna tettét. Az önmagában érthető volna, miért tartja falusiak otthoni üzekedésének (*gāma-dhamma*): ahogy Szudinna meghágtá asszonyát az ugyanolyan, mint amit a falusiak csinálnak. Ám érdemes észrevenni, hogy a leírás első fele erősen emlékeztet a Benáreszi beszéd elejére. A buddhai középső út a két (szélsőséges) irány elkerülését jelenti, az első irány: „az érzéki vágyakban lelt élvezetek boldogságát kereső gyakorlat – ez silány, világias, közönséges, avatottakhoz méltatlan, nem vezet el a célhoz” (*kāmesu kāmāsukhallikānuyogo hīno gammo pothujjaniko anariyo anattasamhito*). Itt is szerepelnek a közönséges falusiak (*gamma*), és a hitvány népség (*hīna*), szövegünkben „*vaszala*”. *Vaszala* a legalacsonyabb státuszú népesség (később 'kasztonkízüliek'), szolgafélek. A középútról szóló passzus azt fejezi ki, hogy ahogy az aszkézis, úgy az „érzéki vágyakban lelt élvezetek boldogságát kereső gyakorlat is” elkerülendő. A 'gyakorlat' a Benáreszi beszédben *anujōga*, szövegünkben 'dhamma', és mindkettő arra utal, hogy nem egyszerű világi tevékenységről van szó (itt konkrétan közönséges szeretkezésről), hanem valamilyen speciális szexuális

a nyugtalanok megnyugtatósát, vagy a lenyugodottak megerősödését. Épp ellenkezőleg, az amúgyis nyugtalanok nyugtalanítására, illetve a lenyugodottak közül egyesek eltérülésére vezet.

A nagyszent így szidalmazta számos módon Szudinnát. Ezután elmondta, miért rossz a nem megfelelő módon kapott támogatás és ellátás, miért rossz a nagyravágyás, az elégedetlenség, a társalkodás és a lustaság. Kifejtette, miért jó a megfelelő módon kapott támogatás és ellátás, miért jó a szerénység, az elégedettség, a vezeklés, az aszkézis, a kedves dolgok megvonása, a kitartó törekvés. Szerzeteseknek szóló, a helyzethez megfelelő és alkalmas tanítóbeszédet intézett feléjük, majd így szólt:

– Szerzetesek, ezért most egy nektek szóló szabályt fogok ismertetni, mely tíz motiváción alapszik: a közösség jóléte, a közösség kényelme, a zavarodott személyek kontrollálása, a jó magaviseletű szerzetesek komfortos élete, a jelenlétebeli befolyások visszaszorítása, a következő életre vonatkozó befolyások elhárítása, a nyugtalanok megnyugtatósát, a lenyugodottak megerősödése, az igaz dhamma fennmaradása, az életvezetés támogatása. A szabályt pedig, szerzetesek, így recitáljátok: „*A szerzetes, aki a párosodás gyakorlatát folytatva szeretkezik, súlyos vétséget követ el, nincs hely itt számára.*”¹⁴

Így jelölte ki a nagyszent ezt a szabályt a szerzetesek számára.

gyakorlatról: valószínűsíthetően valamilyen proto-tantrikus rituális gyakorlatról (melyet a későbbi tantrában alacsonykasztú női partnerrel végeztek és itt is valami hasonlóra következtethetünk). Orgia, amit titkos helyen kell végezni, és célja az orgazmussal elérhető magasabb tudatállapot (szövegünkben: *szamápatti*). Vélhetően Szudinna barátai is a szekta tagjai voltak.

Ezek alapján elképzelhető, hogy a történet eredetileg arról szólt, hogy Szudinna odahagyta a buddhistákat, és a tantrikusokhoz csatlakozott (lehet, hogy előzőleg is onnan jött át, tehát most csak visszatért hozzájuk). Igazából az a veszélyes a buddhista szanghára nézve, ha egy rivális szekta elcsábítja a szerzeteseket a szex ígéretével – érthető is a Buddha meglehetősen indulatos megnyilatkozása (amiről a *Milindapanyha* értekezik is). Szövegünk megalkotójának persze minderről valószínűleg fogalma sem volt, az eredetihez képest sokkal szoftabb, polgárabb sztorit kerített a korabeli szerzetesség szexuális milliójából.

¹⁴ A *Vinaja* jogi stílusú formulájában a súlyos vétség (*párádzsika*) azokra a kihágásokra vonatkozik, amelyek a szanghából való kizárással, kiközösítéssel járnak: *aszamvász* ('nem együtt lakás').